

GAZETA

DE TRANSILVANIA.

AN 81

(KЪ ПРЕАНАЛТА ВОИЕ.)

AL VIII-LEA.

N° 88.

Brashov, 1. Noembrie.

1845.

Gazeta de Transilvania este de d6z ori mi Ф6iea odat6 pe sept6m6n6. Pre6z6 lor este pe an6a дитрег 8 fiorini (24 d6b6zечer6) дн афар6 ми 7 fiorini ардинг дн Брашов.

TRANSILVANIA.

Сивий, 5. Noembrie. Комисия, кареа с'ащ оръндвѣт де кьтре зпверситатеа че де кьрѣнд се адънасе, спре а фаче кьвѣнчюаселе прелъкръри пентрѣ диета вигоаре, с'ащ ми кѣмат, ми кьтре сфършитъл ачестеи лъни се ва дптръни. Нѣ е ницѣ о дпдоиалъ, кь вьрвади карѣи с'ащ дпвредничѣт де постърѣле ачестеа, дши вор пѣне тоатъ сѣлѣнда, ка дптревърѣле челе де кьпетенѣ пентрѣ падиа съсеаскъ съ се деслеце дп кѣпъл чел маѣ дорѣт.

Ън практикант дела о дерегьторѣ де ачѣ, каре де маѣ тълът време ащ дппърдѣт вапкпото фалсе, с'ащ дескоперѣт дп зѣледе ачестеа де кьтре привегѣтоареа поастрѣ полициѣ ми акъм се афъл сѣпт попреалъ.

АВСТРИА.

Вѣена, 25. Окт. Къмкъ дппърътеаса Ръсѣи ва петрече тоатъ ѣарна дп Палермо, нѣме нѣ се маѣ дпдоѣеде. Дп зрѣма зпор рапортъри офѣиале дппърътеаса, дпсоцѣтъ де Д. с'ащ вьрват, ера съ сосѣаскъ дп 22. ла Пенза, ми де аколо съ трагъ дрепт ла къпитала Сѣчилиѣи, дп кьт М. М. Сале ерѣ петрешѣт кь ащ ми сосѣт аколо. Петречереа дппъратълѣ Николае дп Италия се ва дптинде пѣпъ ла сфършитъл лѣи Noembrie, прѣн зрѣмаре не есте ертат а пресъпъне, кь ва черчета ми Рома. Графъл Неселроде ва ретълеа тот дппрецѣзрѣл дппъратълѣ. Редптоарчереа царълѣ се ва фаче не ла Вѣена, кь атът маѣ вьртос, кь трежѣнд не ла Прага, се зѣче, кь ел сѣнгър ш'ар фѣ спъс ачеа дорѣндъ.

Мѣнѣстрѣл челор дѣн афаръ, варонъл де Канѣд, каре фъсесе пѣпъ ачѣ сол ал Ръсѣи дп къпитала поастрѣ, дѣпъ че дп времѣле ачестеа маѣ дѣн зрѣт ащ авѣт маѣ дп тоате зѣледе копворвѣри дп канделарѣа статълѣи кь Д. Са прѣндъл канделар де стат, D. de Метернѣх, дп 23. ста гата съ се редптоаркъ ла Берлѣн. Се зѣче кь дп къльторѣа са ар авеа дпсърчѣнаре а се авате не ла Дрезда ми а зъвовѣ аколо кътева зѣле.

О весте мѣнчюасъ че съ лъдѣ ла версъ дп 20. але ачестеиа, къмкъ Лъдовѣк Фѣлѣп, рецелѣ Франдѣи ар фѣ мърѣт, ащ прѣдъс не кътева мѣнъте зп скъзътънт дп тоате хьртѣиле комерциале, пѣпъ кьнд маѣ тьрзѣи аде-

верѣндъсе педптемеѣереа ачелеѣ фѣиме, ѣаръш с'ащ сѣт ла пре6з6л че'л авеащ маѣ пѣпъте.

Марѣа прѣндѣсъ Елена ащ ажъс дп 23. дела Вѣнедиа ла Триѣст кь зп вапор ал Лиодълѣи австриак, ми дп зрѣмътоареа дѣмѣнеащ ащ ми плекат песте Вѣена ла Ст. Петерсвѣрг.

ЛОМБАРДИА.

Мѣладо. М. Са дппъратъл Ръсѣи дп 17. Окт. дѣмѣнеада не ла 8 1/2 оре ащ ажъс ачѣ ми ащ трас ла палатъл кьрѣдѣи.

КРОАЦИА ми СЛАВОНΙΑ.

Аграм. О скьртъ прѣвѣре песте адънареа ѣенералъ а ачестор дьри. Диета Кроацѣи ми а Славонѣи се дпкѣсе дп 14. Окт., дѣпъ че ащ дѣнът треѣ септѣмъни. Ва се осѣвѣ де тоате челелалте атът прѣн дпсепътатѣа лъкръригор че се десвѣтъръ, кьт ми прѣн дѣхъл чел патриѣтик ми легал че допѣи дп декърсъл тьтърор деватерѣлор кь атът маѣ вьртос, кь партида опозицѣи антинационале, с'ащ деспърдѣт дпдатъ дп шедѣнцелѣ челе дѣн тьѣ, пьрѣсѣнд адънареа. Дпдатъ ла дпчепът се дппъртъшѣрѣ статъригор треѣ дпсепътѣоаре рескрѣпте рецѣдѣи, не лънгъ пьвѣлкареа лецѣлор че с'ащ фькьт дп диета чеа дѣн зрѣт а Ыогарѣи; прѣн ачелеа лѣ се дпгъдѣи статъригор с'ащ испрѣвѣаскъ лъкрареа че с'ащ дпчепът маѣ де тълът дп прѣвѣнда коордѣнацѣи, с'ащ а регълърѣи органиче прѣвѣтоаре ла адънареа ѣенералъ, ѣар испрѣвѣндъсе ачѣеа, съ се аузче де оръндъереа гласъригор дп адънаре, дп зрѣма кьреѣа се хотъръ, кь пѣмаѣ ачѣиа вор авеа глас дп диетъ, карѣи вор фѣ кѣмадѣ прѣн скрѣсѣриле вапале атът дѣн класа повѣлѣлор, кьт ми а трѣмѣшѣлор де кьтре фѣлѣкрѣтеле ѣзрѣдѣкѣдѣи; дп сфършитъ с'ащ деа адънареа о опѣнѣе (пьрере) пентрѣ статорпѣчѣреа рапортъригор повѣлѣмѣи дела Тьрополиа, кьтре комѣтатъл Аграмълѣи, дп прѣвѣреа дпфъдъашерѣи ачелеиа ла адъпърѣле ѣенерале ми ла репоѣриле дерегьторѣилор. Ачесте треѣ лъкръри ащ фост маѣ де кьпетенѣ дп ачѣастъ адънаре ѣенералъ, не лънгъ каре се маѣ адъогаръ ми алте дорѣнде ми грезътѣдѣи дѣн партиа деосѣвѣтелор дѣнътърѣи. Рескрѣптъл ал доѣлеа сѣпъторѣи пентрѣ къса Тьрополълѣи ащ прѣчѣндѣт маре сгомѣт ла партиа маѣгѣаръ, повѣдъѣитъ де кьтре графъл ачелеѣ повѣлѣми, кареа дѣпъ

ані ера гата, джкь пічі акзм пз се поате типъри, ші къ ачел автор ш'аѣ пердѣт по-стѣл, каре дитреваре, че конпринде дн сине чинстеа зѣѣ четъдеан словод, пічі пъпъ астьзі пз се афлъ хотърѣт? Дѣпъ че риторъла аѣ маі дѣнвират джкь кътева апъсърі дн партеа ачелора че съпт врѣжмані а кроа-цилор, лѣс ес. са ванѣл ворва ші адаосе: D. депѣтат дела Барасдин аѣ адѣс де темейѣ пентрѣ рестаторничереа консілізлѣ кроато-сла-вон стареа ченсѣреі. Че се атинѣ де міне, кърѣіа мі с'аѣ джкрединѣат привегереа асѣ-пра ачелеіа, еѣ спрѣжнѣск къ тот deadincѣл доринѣа, ка дн привинѣа ченсѣреі съ се між-лочіаскъ о пѣъ тѣсѣрѣ. Ші съпт кътева темейѣрі каре тѣ джѣампъ спре ачееа; де о парте комітатѣл Аграмѣлѣ аѣ репрезен-тат, къткъ жѣрпалеле де ачі пѣ ар скрѣе кѣт ар тревѣі, ші апѣміт къ асѣпра адѣпѣрлор цинѣтале ар репорта де тот фалсѣ; іар де алтѣ парте се пѣпг оаменіі, къ ченсѣра ар фі преа аспрѣ ші ар щерѣе тоате. Дела дѣкастерііле челе маі дѣпалте токма пе аче-леа времі прііміѣ джѣрѣнтѣрі, къ ченсѣра ар фі преа словодѣ. Еѣ тѣ воѣ вѣкѣра, дакъ стателе вор фаче о репрезентаре черѣнд, ка маі пѣпте де а са рестаторничі консілізл ло-кодѣиторѣ кроато-славон, съ се къщѣе о хо-търѣре дн прічина ченсѣреі.

Chronică străină.

Гречіа. Атина, 12. Окт. Кътѣрїле джкь ші акзм се конпринд къ десватереа вѣдѣ-тѣлѣ. Дн сеѣтѣшѣна трекѣтѣ се вотарѣ 100,000 драхте пентрѣ кърѣдїреа капалѣлѣ дитре Евзеіа ші конѣпѣт; афарѣ де ачедїа се вотарѣ маі тѣлте сѣме кѣт: пентрѣ рѣ-дїкареа знеі шкоале агрономїче, пентрѣ къ-тѣра тѣтасеі, пентрѣ стоарчереа зпор ла-кѣрї ші вѣлѣ, пентрѣ къдїреа къторва шо-селе. Кѣ зп къвѣнт гречїі аѣ джчепѣт а'ші дескїде окїі ші а се апѣка къ тоатѣ сілінѣа де джвзпѣтѣдїреа економїеі рѣрале. Съпт джсетпате къвїптеле лѣі Колеттїс дн прї-вїнѣа ачеста; ел дитре алтеле зїсе, къ гречїі пъпъ акзм аѣ фост джгрїжаді а'ші форма фїлософї, їзрїстї, риторї, фїлолоѣї ші дофторї, іар пѣ пѣлгарї вѣпї, месерїашї сілиторї ші пегѣсторї практичі; къ тоатѣ къ есте о зїка-лѣ: маі джтѣѣ а вїеѣзї, апоїа фїлософа. Кѣ кът есте зп от маі джвѣѣат ші п'аре къ че съ трѣіаскъ, къ аѣтѣа тревѣіе съ фїе ші маі пѣферїчїт; къчі ел джшї сіпте маі таре ліпса че'л апасѣ, де кът цѣрапѣл чел пекѣлїват. Ыпѣл ка ачела, вѣзѣпд къ къ щїпнѣа са пѣ се поате фолосї, се ашазѣ ла дрѣтѣрї, ші пѣфїнд тѣлѣвїт къ стареа са, джчепе а де-фїна презентѣл. Цѣрапїі пе хрѣпѣск пе пої, еї се джгрїжеск пентрѣ тоате тревѣп-деде поастрѣ де песте ап. Ші пої съ пѣ пе джгрїжїт пічі дитрѣн кїп пентрѣ еї, съ пѣї джвѣѣѣт прїп зп метод маі вѣп а'ші ара маі вїне холделе ші а'ші дитреї венїтѣл се-тѣпѣтѣрлор лор? Калеа чеа маі зшоарѣ спре скопѣл ачеста есте къдїреа знеі шко-ле де агрїкѣлтѣрѣ ші дитродѣчереа знеі еко-номїі де пѣстрѣ. Цѣрапѣл пѣ поате фаче

асеменеа черкѣрї, къчі дї ліпсеск ванїі. Ел скѣртѣ пѣтѣнтѣл джкь ші астьзі къ пѣлѣл де пе вреѣеа лѣі Ошѣр, дн време че акзм ар тревѣі сѣ'л скїтѣе къ чел поѣ дн Европа чеа лѣпнѣатѣ. Европа п'ар фї стрѣпѣ де а пе да капїталеле сале джпрѣтѣт, кънд ам пѣтеао сігѣрїсі деспре пачеа дн пѣнтрѣ ш. а. ш. а. Пъпъ дн кът съпт гречїі де апрѣпѣ де къщїгареа знеі сігѣрїсірї дн пѣнтрѣ пе джпѣртѣшѣеде „Стїндарѣл“ каре зїче, къ ходїіле дн Архіпелѣг ші апѣміт дн апеле дела Самос, Станхіо, Скалапова, Агатонїс ші Камїла креск пе зї че мерѣе. Кътева ко-рѣвїі франѣезе, ѣрмане ші гречѣщї се сі-леск дн тот кїпѣл а вртѣрї пе піраді саѣ корсарї (ходї де mare).

М. Са джпѣратѣл де Австрїа аѣ вїне-воїт а дѣрѣі вївлїотечеї рѣеѣщї дн Атина тоате кърѣїле гречѣщї, каре се афлѣ къте дн дѣъ есемпларе. Ып транспорт де ачестеа с'аѣ ші трїміс. — Дн зїмеле трекѣтѣ с'аѣ де-пѣміт дн кътара депѣтадїлор патрѣ солї: пентрѣ London, Парїс, Ст. Петерсѣвѣрг ші Кон-стантїнопол къ къте 45,000 де драхте пе ап.

Франѣа. Парїс, 23. Октомв. Гѣберпѣл франѣезѣ есте хотърѣт а дескїде зп ресвоїѣ формал дн Алѣїр. Пе лѣпгѣ трѣпеле че ераѣ хотърѣте а се спедѣї, с'аѣ маі адаос 14,000 дн фечїорїі конскрїшї дн апѣл тре-кѣт. Bugeaud аѣ ажѣнс ла Алѣїр дн 15. Окт. Кѣ тоате ачестеа оаменїі лѣі Абд-Ел-Кадѣр джкь съпт тодї дн пічїоаре ші чеаркъ дн тот кїпѣл а дїстраѣе пе франѣезї дн маї тѣлте локѣрї, дн кът ачедїа дн 100,000 фечїорї че аѣ дн Африка, пентрѣ астьдѣтѣ пѣ съпт дн старе а контраѣе пічі тѣкар 10,000 ла оламтѣ, дитрѣ аѣтѣа се прїчене де вїне еровѣл ачела а ле траѣе лѣареа амїпте, апрїп-зѣндѣле фокѣрї дн маі тѣлте пѣрѣдї де-дѣтѣ.

DIN TRANSLVANIA.

Сївїїѣ, Дѣмїнекъ 21. Окт. к. в. 1845. Астьзі дѣпъ че съ сѣвѣршїрѣ поменїрїле, ші парастасѣл де 3 зїле обїчѣвїт дитрѣ ер-тареа пѣкателор ші одїхна вечнїкъ а преа сѣпѣдїтѣлѣ епїскоп Basılie Moga, съ фѣкѣ джпѣрѣдѣлѣ дитре тоате рѣдѣпїіле маї де апроапе ші маї департе, каре съ афларѣ ве-пїте ла джмортѣптарѣ, де кътрѣ непотѣл преа сѣпѣдїї сале, D. теологѣл Ioan Moga, пе а кърѣіа пент рѣпосатѣл ш'аѣ ші dat сѣфлетѣл ші каре авеа дн тѣпїле сале тоа-тѣ авереа че рѣпосатѣл епїскоп дн 34 анї о адѣпасе.

Ачѣасѣ джпѣрѣдѣлѣ съ сѣвѣршї дн презентїа DD. протопопї ші асесорї де кон-зїсторїз Ioan Пановїч ші Петрѣ Бодїла, ка а зпора че аѣ фост ші маї пѣпте марторї ла актѣрїле тестаментале але рѣпосатѣлѣ.

Рѣдѣпїіле рѣпосатѣлѣ епїскоп, карїі прї-мїрѣ дѣпъ рѣндѣл лор преа джсетпате ші марї сѣме де ванї гата, скѣле ші алтеле, съ деспѣрѣдїрѣ дн вртѣтоареле зїле преа тѣлт тѣлѣтїте, де джѣелеапта тѣсѣрѣ че съ пѣстрѣ де кътрѣ пѣмітѣл теолог дитре чеї че съ джпѣртѣшїрѣ де моѣенїре.

Лепи дн 22. Окт. de dimineadz се гръви непотъла преа сфиндѣлзи, теологъла Иоан Мога, а днтрепринде о кълъторіе кътръ Клъж, къ гътире де а се днкрединга ла оарекаре дн вървадїи консісторїалзи окъртвїреа клерълзи шї пъпъ ла алецереа шї ашезареа алтѣ епїскоп, дн скавнъл въдъвїт, авънд зпї дн еї о дорїтоаре ръвнъ пентръ клер, ка зпї че съ сокотеск мерїтадї дн ръндъл овлъдвїрїи ачелълшї.

Акът domneще дн клер шї дн попор де овше ачеа опїніе, къ мошениторїи преа сфиндѣлзи епїскоп къ чеа дн тѣ оказїе, дшї вор аръта креднчоса извїре кътръ клер, прїи днтпъртъшїреа тестаментелор лъсате де ръпосатъла епїскоп прекъм дн фаворъл ръденилор сале, аша шї днтръ ал клерълзи де атъдїа анї пъсторїт.

Клеръл шї днтрег попоръл нъ поате пъне ла вїтаре, къ ръпосатъл пъсторїѣ дн тоатъ вїада, деа пъръреа вїера дн інїмъ съръчїа клерълзи съѣ пентръ а кървїа прїчїнъ нъ сар пътеа пъне пашї днаїнтъторї, — а чеїа дн дндемна а дъче пентръ сїне о вїацъ къ тотъл сїмплъ, шї къ оказїа хїротопїрїи преодїлор дн днчепът прїїмї дела тълдї шї песте щолъ, къ тїтълъ шї фъгъдзїнцъ де ашї днзестра пе чел маї апроане ал съѣ фїѣ, пе клер; — аша дорїреа пълїкъ ка съ се вазъ ла лъмїна клерълзи дїспозїдїле адеврате де ръпосатъл лъсате съ сокотеще пе адевр днтемеїатъ.

Преа сфиндїа са днкъ дн вїацъ фїнд, аѣ пост вїне воїт а ашеза зп капїтал пентръ о фндацие, днтръ а кървї добъндъ ера съ се ажъторезе тїнерїи ромънї пъшїторї ла щїїнде маї дналте че вор къцета а съ ашеза ла слъжве дївїле. — Към съ щїе ла ачасть фндацие аѣ ажъторат къ сѣме фръмоасе тълдї венефакторї, днтре попоранї клерълзи, де дорїт есте даръ съ се вазъ дела мошениторї о сокотелъ къратъ, атът де сѣтеле адънате пентръ фндациа пъмїдїлор тїнерї, кът шї де днтре вїндареа інтереселор дела времеа са.

Опїніа пълїкъ дшї днтемеїазъ кредннга пе ачеа, къ преа сфиндѣл съѣ пъсторїѣ ва фї тръїт шї търїт пентръ фїѣл съѣ, іѣвїтъл клер, пентръ къ дн вїацъ о парте дн ръдениле сале, ка съшї къщїце маї вѣпъ днзестраре, леаѣ ашезат ла челе маї вѣне постврї дн клер, шї леаѣ дървїт де одатъ къ маї тълте дерегъторїи къте пе зпъл, пентръ ка челе че аѣ адънат дела клер съв времеа пъсторїеї, іаръ фолосълзи клерълзи съ ле ласе.

Креднчосъл клер шї попор невнїт желеще моартеа пъсторїалзи съѣ, днсъ ащеаптъ къ перъвдаре съ се шї днкредннгезе, дн кът аѣ зпърат мошениторїи ваестеле шї дъререа че аръта ръпосатъл дн тоатъ вїада де соартеа съръчїи ачелълїа. — Деа Dъmnezeѣ чел песте тот сѣжнт, ка пофторїтеле търтврїсїрїи але ръпосатълзи, къ дн челе че адъна, воеше а днзестра клеръл шї фндъл де семинарїѣ, съ се днтпїнеаскъ шї дн фаптъ; къчї ачеста съ дїне де чеа маї стрънсъ даторїе а клерълзи съ о пофтеаскъ.

Маї есте де пофїт шї ачеа ка съ се щїе, оаре дн одоаръле шї веншїнтеле епїскопещї де ръпосадїи епїскопї сървї дн скърте тїмпърї кът аѣ епїскопїт, клерълзи лъсате, де кътръ преа сфиндѣл епїскоп ръпосат Мога дн време де 34 анї днтре вїндате, че адаоцере с'аѣ фъкт? — Каселе къ пъте де семинарїѣ прїи дналта ажъторнцъ монархїалъ, де кътръ клер къмпърате дн Сївїѣ, прекъм шї капела епїскопескъ, дн че старе шї кът де мобїлїзате се афлъ ръмасе.

9. 20.

Блъндъла вътръп Рїхард саѣ мїжлокъла спре а се днавъдї.

(Брмаре.)

Към с'ар пъреа воѣ де ачел прїнцъ саѣ гъверн каре съвт педескъ де прїнсоаре в'ар демънда ка съ въ дмъръкадї ка воїерїи? Аѣ нъ адї зїче къ въ стъ дн воїе а въ дмъръка прекъм въ плаче, шї къ о астфелїѣ де тьндаре въ ватъмъ дрептърїле, шї е деспотїк гъвернъл? — Шї іатъ в'адї сьпъс де вѣпъ воїе зпї астфелїѣ де деспотїзмъ, де време че въ фачедї даторї пентръ вестмїнте елеганте — амесе. — Крезеторъл, кънд дї плаче, въ поте лїпсї де авере шї де лївертате. Кънд адї фъкт токмеалъ, се поате къ п'адї къцетат ла пълтїре; днсъ „крезъторїи.“ прекъм зїче вълндъл Рїхард, аѣ меморїе — адъчере амїнте — маї вѣпъ де кът деторашїи. Крезеторїи сжнт фоарте сьперстїдїошї шї казтъ де тълте орї дн кълндарїѣ. Нічї нъ вѣгадї де сеамъ шї іатъ а шї сосїт термїнъл пълтїреї кїар кънд нъ сьптедї дн старе се пълтїдї; саѣ дака адї шї къцетат ка съ пълтїдї, термїнъл каре маї пайнте вї се пъреа днделънгат, се ва пъреа акът преа скърт; шї ведї креде къ тїмпъл шї а пъс арїпї нъ пътаї пе змерї чї шї пе кълкїї. „Е скърт ажънъл пентръ ачела каре требъїе съ пълтїаскъ дн зїоа пащїлор.“ Дъторашъл е склавъл крезеторълзи; ферїдївъ де легъмъптъл ачеста; дїнедївъ лївертатеа, пеатърпа-реа, съ фїдї лъкръторї шї лїверї; пъстръторї шї лїверї. Доръ дн мїнътъл ачеста кредедї къ ведї пътеа тълдъмї врео пофтъ фъръ нічї о дазпъ, дар пъстрадї пъпъ пътедї пентръ зї-леле вътрънецелор шї а лїпсеї: „Зїорїле нъ дн тоатъ зїоа,“ къщїгъл е нещїѣт шї е тре-кътор, дар спеселе песте тоатъ вїада сжнт некърмате шї щїѣте. Е маї зшор а зїдї дозъ къмїнърї, де кът а днкълзї зпъл; „аша дар маї вїне се въ кълкадї фъръ чїпъ, де кът се въ скъладї къ даторїи. Съ къщїгадї кът пътедї шї пънедї вїне че адї къщїгат; ачеста е се-кретъл адеврат прїи каре ведї пътеа стръмъта пълтвъл дн авр;“ шї дака ведї авеа астъ пеатръ а днделепдїлор нічї одатъ нъ ведї желълї вїтредїеа тїмпълзи нічї апъсареа контрївѣдїеї.

(Ва зрма.)